

ДА НАПРАВИМ КВАДРАТ

Когато има обща цел, сътрудничеството е успешно.

Цитати

От нас зависи да сътворим света отново.
- *Томас Пейн, философ*

Тези цивилизации и култури, които са установили основните норми и ценности... са изпълнили своята историческа мисия. Но знанието и енергията, предадени на поколенията, вече не отговарят на изискванията на бъдещето. Те не могат да ни водят към него... Случва се нещо ново. Появяват се нова визия и нова енергия.
- *Томас Бери, еколог*

Способността за самоорганизация е най-силната форма на устойчивост.
Система, която може да се развива, ще преживее почти всяка промяна, като самата тя се променя.
- *Донела Медоус, екологичен лидер*

Връзка с климата

За да предотвратим най-сериозните последици от изменението на климата, ние сме изправени пред острата необходимост да направим значителни промени във фундаменталните структури, от които зависят нашият живот, политическите институции, икономиките и начинът на живот. Изменението на климата се характеризира с бъдещи изненади и непознати рискове. Следователно трябва да изградим устойчивост и социално обучение в собствените си системи, така че обществото да може да се самоорганизира и да постигне обща визия за работа в нашата бързо променяща се среда.

За тази игра

Играта пресъздава процес, много близък до реалния живот, като участниците се опитват да развият общ възглед за проблем и споделена визия за решение, без никой да има пълен поглед върху реалната ситуация. С други думи участниците са буквално на тъмно.

В природата и в обществото успешните системи могат да се самоорганизират, да действат автономно, да се адаптират към средата. Играта е предизвикателство към групата да стане самоорганизираща се единица и да намери свой собствен начин да реши проблем чрез работа в екип, споделено виждане, визуализация и системно мислене.

Целта на играта е да се изследва значението на социалното обучение и да се въведе концепцията за самоорганизация, особено когато липсва пълна информация за ситуацията. Лишена от зрение и следователно от широк набор от невербални комуникационни средства (като жестове и изражение на лицето), групата трябва да се адаптира към новата среда. Пред такова предизвикателство са изправени всички самоорганизиращи се групи. Играта също така ще стимулира изучаването на някои от проблемите в комуникацията, процеса на създаване на споделена визия и съвместното решаване на казуси.

Брой участници	Минимумът е осем души, а максимумът – тридесет. Ако имате повече от тридесет участници, можете да стартирате играта с няколко групи, стига да имате въжета, достатъчно голямо пространство и асистенти, за да гарантирате безопасността на всеки участник.
Време	Двадесет до тридесет минути
Място	На открито или в стая, достатъчно голяма, за да могат участниците да образуват свободен кръг и да не са твърде близо до неподвижни предмети, стени или мебели, тъй като членовете на групата се движат бавно със завързани очи.
Материали	Едно дълго въже, около 9 м или повече
Предварителна подготовка	Дръжте въжето близо до вас и се уверете, че можете да го развиете лесно, без да се налага да го разплитате. В идеалния случай въжето трябва да е размотано и да лежи на пода.

Указания как да проведем играта

1

Накарайте всички играчи да се наредят рамо до рамо в права линия. Участниците трябва да изпълнят ръце пред себе си, с дланите нагоре. Поставете единия край на въжето в ръцете на човека в края на редицата и вървейки по протежение на редицата, предоставете възможност на останалите играчи да го хванат с две ръце. В края на редицата се обърнете и държейки края на въжето и влачейки го по земята, се върнете обратно до началото на редицата. Завържете двата края на въжето. Така всички участници са наредени от едната страна на образувалата се примка.

2

Обявете правилата: „**Затворете очи (или сложете превръзка на очите си) до края на изпълнението на задачата, която ще ви поставя, а тя е – трябва да се престроите в квадрат, използвайки цялото въже. Можете да плъзгате ръцете по въжето без да го изпускате, но не можете да промените позицията си с другите участници. Когато вие лично смятате, че групата е изпълнила задачата си, вдигнете ръка и групата ще гласува дали е съгласна с това. Ако мнозинството от групата смята, че сте приключили, ще ви помоля да отворите очи. Ако само малка част от групата е съгласна, че задачата е изпълнена, ще трябва всички да останете със затворени очи и да продължите престрояването на групата във формата на квадрат.**“

Обикновено в този момент участниците питат дали им е позволено да говорят. Отговорът е: „**Всичко, което не е забранено, е позволено**“. Ако някой от участниците не иска да затвори очи или случайно ги отвори по време на упражнението, помолете го да пусне въжето и да се отдели от останалите. Той ще бъде наблюдател, който по-късно може да помогне на групата да разбере силните и слабите страни на техния подход за справяне със задачата. Можете също така да помолите един или двама души да участват доброволно като наблюдатели преди началото на играта.

3

Кажете: „**Вашата цел е да пренаредите групата си във формата на квадрат, докато всеки от вас се държи за въжето и е със затворени очи.**“

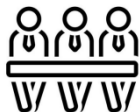
4

Като фасилитатор, вие трябва да се уверите, че никой член на групата няма да се сблъска със стена или някакъв предмет. Докато групата се опитва да реши проблема, вие трябва да мълчите. Когато участник вдигне ръка, за да сигнализира, че смята, че процесът е завършен, вие помолете останалите играчи да държат очите си затворени и да гласуват дали всички са съгласни, че са приключили. Ако по-малко от половината хора смятат, че задачата е изпълнена, кажете им да държат очите си затворени и да продължат да работят за постигане на целта. Ако мнозинството смята, че задачата е изпълнена, нека всички да отворят очи. Накарайте ги да поставят въжето на земята, като внимават да не развалят получената форма.

5

Дайте възможност на групата да разгледа формата на въжето и след това се преместете на удобно място, за да направите разбор. Оставете въжето на земята, така че групата да може да се позовава на него по време на дискусията.

Обобщение и дискусия

Някои групи създават перфектен квадрат, други триъгълник, а трети – безформена фигура. Във всички случаи вие и групата може да сте сигурни, че има какво да се научи. Нека наблюдателите да коментират видяното, след което участниците да споделят опита си от играта. Ето някои въпроси за обсъждане:

- Лесно изпълнима ли бе задачата участниците със затворени очи да се престроят от своята първоначална позиция във фигура с формата на квадрат?
- Кои бяха особеностите в хода на играта, които помогнаха на групата да постигне успех и какво пречеше?
- Имаше ли и каква бе стратегията на участниците?
- Беше ли стратегията ефективно комуникирана?
- Можем ли да намерим връзка между тази задача и местни предизвикателства, пред които е изправено обществото за предотвратяване на климатичните промени и адаптирането към тях?

В хода на играта е възможно да бъдат използвани различни стратегии. Някои участници ще се сетят, че могат да улеснят процеса, ако преброят хората и се опитат да подредят играчите така, че да има равен брой от всяка страна на квадрата. Други ще осъзнаят, че процесът може да бъде подобрен, ако бъдат избрани хората, които да се позиционират в ъглите на квадрата. Много рядко се случва малка част от участниците да образуват квадрат от въжето, което контролират, като просто игнорират останалите играчи. Въпреки че последната стратегия нарушава правилото да се използва цялото въже, тя предлага интересен казус, който може да се дискутира и анализира – в такъв случай фасилитаторът не се намесва.

Играта предоставя добра възможност да се види как групата се учи по време на упражнението – за целта:

- Преразгледайте това, което се е случило през първите няколко минути от дейността и как то се съпоставя с това, което се случва към края на играта?
- Как се подобрява взаимодействието в групата?

За да видите как се развива самоорганизацията на групата, можете да поставите за обсъждане следните въпроси:

- „Появи ли се лидер?“
- „Трудно ли е да водиш, когато не виждаш (т.е. нямаш решение)?“
- „Как лидерът или липсата на такъв повлия на груповата динамика?“
- „Как липсата на видимост повлия на способността за общуване?“
- „Как играта помогна да научим нещо в областта на изменението на климата? Какви примери можете да посочите?“

Свържете тази игра с мащаба на промяната, която трябва да се случи в цялото общество, за да постигнете напредък в предотвратяването на най-лошите щети от изменението на климата.

Може също да направите аналогия с комуникирането на определена цел, без непременно да можете да виждате останалите. Как динамиката в този случай е сходна на процеси в организации, сектори или общности, работещи по проекти за изменение на климата и комуникиращи само виртуално помежду си?

Свържете тази игра с нуждата на обществото да решава споделени проблеми и да дефинира колективни стратегии и действия за справяне с изменението на климата.

Тази игра е адаптиран вариант на **Squaring the Circle Game** (**The Climate Change Playbook**, Dennis Meadows, Linda Booth Sweeney, and Gullian Martin Mehers)